

Sygn. akt V Ua 27/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2021 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania P. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Oddziału w T. z dnia 12 stycznia 2021r. sygn.(...) i z dnia 12 stycznia 2021 r. sygn. (...)

o zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w T.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 11 maja 2021 r. sygn. akt IV U 57/21

- 1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy P. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w T. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję;**

Sygn. akt V Ua 27/21

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 12 stycznia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w sprawie Nr (...) odmówił wnioskodawcy P. K. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 6 października 2020 roku do dnia 5 stycznia 2021 roku, z uwagi na to, iż wnioskodawca jako funkcjonariusz (...) nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu od 1 maja 2013 roku.

Zaskarżoną decyzją z dnia 12 stycznia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w sprawie Nr (...) odmówił wnioskodawcy P. K. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z uwagi na to, iż wnioskodawca jako funkcjonariusz (...) nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu od 1 maja 2013 roku.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 maja 2021 roku sygn. akt IV U 57/21 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w punkcie:

- 1) zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 12 stycznia 2021 roku Nr (...) w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy P. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 6 października 2020 roku do dnia 5 stycznia 2021 roku;

2) uchylił decyzję z dnia 12 stycznia 2021 roku (...) sprawę przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. celem ustalenia, czy wnioskodawca P. K. spełnia przesłanki do świadczenia rehabilitacyjnego;

3) zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy P. K. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

Podstawę wyroku stanowią następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Wnioskodawca P. K. w okresie od dnia 1 maja 2013 roku do dnia 16 września 2020 roku pełnił służbę jako funkcjonariusz (...) w (...) w P..

W dniu 14 lipca 2020 roku wnioskodawca stał się niezdolnym do pracy z powodu choroby. Za okres od dnia 14 lipca 2020 roku do dnia 16 września 2020 roku wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie za czas choroby.

Niezdolność do pracy wnioskodawcy trwała po zakończeniu służby.

Sąd Rejonowy podniósł, iż bezopornym jest, iż w czasie pełnienia służby w (...) wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z art. 168 ust 1 ustawy o (...) jeżeli funkcjonariusz, którego stosunek służbowy ustał, nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty inwalidzkiej, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, 321 i 568).

Wnioskodawca w związku ze zwolnieniem ze służby na podstawie art. 168 ust 1 ustawy o (...) został objęty ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym. Nie objęło go zaś ubezpieczenie chorobowe.

Sąd Rejonowy zauważył, że w trakcie służby w (...) P. K. ubezpieczeniu chorobowemu nie mógł podlegać ani obligatoryjnie, ani zgłosić się do tegoż ubezpieczenia dobrowolnie. A zatem niezdolność do pracy powstała więc w trakcie kiedy wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu.

Tymczasem zgodnie z art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. nr 60, poz. 636 ze zm. świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.1)), zwanym dalej „ubezpieczonymi”.

Powyższe mogłoby przy zastosowaniu reguł wykładni gramatycznej art. 1 cytowanej wyżej ustawy wskazywać zdaniem Sądu Rejonowego na racjonalność i poprawność twierdzenia organu ubezpieczeniowego.

Sąd Rejonowy podniósł jednak, że reguły wykładni gramatycznej nie mogą doprowadzić do wniosków sprzecznych z celem danej regulacji prawnej oraz z podstawowymi zasadami porządku prawnego obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Rejonowy zauważył, iż zarówno normy ustaw o systemie ubezpieczeń społecznych, o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jak i ustawy o (...), nie regulowały sytuacji w której znalazł się wnioskodawca.

P. K. w trakcie służby stał się niezdolnym do pracy i niezdolność ta trwała do zwolnienia go ze (...) oraz po ustaniu stosunku służbowego. Wnioskodawca jako niezdolny do pracy nie miał możliwości podjęcia zatrudnienia skutkującego objęciem go ubezpieczeniem chorobowym po zakończeniu okresu (...).

W ocenie Sądu Rejonowego zaistniała niedopuszczalna luka ustawodawcza. Ustawodawca regulując status funkcjonariuszy (...) pominął wyżej wskazaną sytuację.

W tym miejscu Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

Istotne znaczenie w ocenie sytuacji wnioskodawcy mają -zdaniami Sądu Rejonowego- także normy art. 32 ust 1. Konstytucji - Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne oraz art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji - Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa.

Z powyższych norm wynika zdaniem Sądu Rejonowego, iż istniejące normy prawa ubezpieczeń społecznych oraz normy regulujące stosunek (...) i statusu osób, które z tej służby zostały zwolnione winny zabezpieczać ich sytuację w razie zaistnienia stanu niezdolności do pracy w sposób nie gorszy, niż jest regulowana sytuacja osób pozostających nie w stosunku służby, a w stosunku pracy.

Powyższe regulacje norm takich jednak nie zawierają, co przy zastosowaniu zasad wskazanej wyżej wykładni gramatycznej zdaniem Sądu Rejonowego prowadzi do wniosków pozostających w rażącej sprzeczności z powyższymi normami Konstytucji. Koniecznym jest w takiej sytuacji zdaniem Sądu Rejonowego zastosowanie zasad wykładni celowościowej i w przypadku braku istnienia odpowiedniej regulacji zastosowanie analogicznie takich norm, które regulują tę kwestię w stosunku do osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Analogiczne zastosowanie tych norm w ocenie Sądu Rejonowego pozwoli na regulację sytuacji wnioskodawcy zgodnie wyżej wskazanymi zasadami konstytucyjnymi. W ocenie Sądu Rejonowego takimi są normy regulujące uprawnienie pracownika do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego po ustaniu zatrudnienia tj. art. 6 – 10 i art. 13 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Biorąc pod uwagę powyższe normy Sąd Rejonowy wskazał, iż wnioskodawcy przysługuje prawo do zasiłku chorobowego do czasu zakończenia okresu zasiłkowego, a następnie wnioskodawca będzie mógł się ubiegać o prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. W ocenie Sądu Rejonowego nie zachodzą przesłanki negatywne zawarte w art. 13 ustawy zasiłkowej, co skutkuje uznaniem, iż wnioskodawca P. K. nabył po ustaniu stosunku służby w (...) prawo do zasiłku chorobowego do końca okresu zasiłkowego tj. w żadnym okresie od dnia 6 października 2020 roku do dnia 5 stycznia 2021 roku co skutkuje bezzasadnością decyzji z dnia 21 stycznia 2021 roku dotyczącej tego świadczenia i koniecznością jej zmiany.

W zakresie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego konieczne jest także uprzednie wyczerpanie przez wnioskodawcę trybu postępowania orzeczniczego przed organem ubezpieczeniowym dlatego też Sąd Rejonowy uznał, iż wnioskodawcy przysługuje prawo ubiegania się o to świadczenie, a skuteczność tego prawa jest uzależniona od spełnienia wszystkich przesłanek zawartych w art. 18 ustawy zasiłkowej dlatego też sprawa wnioskodawcy w tym zakresie została przekazana Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę wynik postępowania Sąd Rejonowy przyznał wnioskodawcy zwrot kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z art. 98 k.p.c.

Apelację od wyroku wniósł pełnomocnik organu rentowego, zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzucił **naruszenie prawa materialnego**, a mianowicie:

- **art. 67 ust 1 i 2 Konstytucji** poprzez jego błędną interpretację i przyjęcie, że obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę,

- **art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji** poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że wszyscy są wobec prawa równi i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne,

- **art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji** poprzez dyskryminację osób podlegających ubezpieczeniu chorobowemu wobec przyznania wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego, pomimo, że wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu, a niezdolność do pracy od 6.10.2020r. powstała po upływie 14 dni od ustania służby,

- **art 6 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych** (Dz.U. z 202 l r., poz. 423), poprzez ich niezastosowanie i bezzasadne przyjęcie, że z uwagi na zaistniałą lukę ustawodawczą oraz wyrażoną w Konstytucji zasadę równości wobec prawa, jak również prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę, koniecznym jest zastosowanie zasad wykładni celowościowej i zastosowanie w stosunku do wnioskodawcy - funkcjonariusza (...) analogicznie norm, które regulują kwestię ubezpieczenia chorobowego warunkującego nabycie świadczeń z tytułu niezdolności do pracy po ustaniu ubezpieczenia osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy,

- **art. 1 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa** (Dz.U. z 202Gr., poz. 870, ze zm.) przez ich błędne zastosowanie i przyznanie wnioskodawcy - funkcjonariuszowi (...), bez podstawy prawnej, przy zastosowaniu wykładni celowościowej zgodnie z przepisami regulującymi sytuację osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, prawa do zasiłku chorobowego za okres od 6.10.2020r. do 5.01.2021r. oraz prawa do ubiegania się o świadczenie rehabilitacyjne,

Apelujący wnosił o:

zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i oddalenie odwołań, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

Pełnomocnik wnioskodawcy w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił:

Stosunek służbowy P. K. w (...) ustał na podstawie art. 97 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o (...) (tj. Dz. U z 2020 roku poz. 848)

(dowód: świadectwo służby z 16 września 2020 roku – k. 12 akt)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie .

Sąd Rejonowy pomimo prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, który po uzupełnieniu Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny, bezpodstawnie uznał, iż funkcjonariuszowi służby więziennej zwolnionemu ze służby, przysługuje prawo do zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie art. 1 ust 1, art. 6 ust 1 i art. 18 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie

choroby i macierzyństwa pomimo, iż ustalili, że w świetle art. 6 ust 1 i art. 11 ust 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, taki funkcjonariusz nie podlega ubezpieczeniom społecznym.

Takiej wykładni nie da się wyprowadzić – wbrew supozycji Sądu Rejonowego- z konstytucyjnych zasad: sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), równości wobec prawa oraz niedyskryminowania (art. 32 ust 1 Konstytucji RP), jak również zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę (art. 67 ust 1 i 2 Konstytucji RP).

Należy podnieść, że zakaz nierównego traktowania i dyskryminacji z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP zakłada dopuszczalność odmiennego traktowania przez prawo podmiotów posiadających różne właściwości. Sytuacja prawna wnioskodawcy jako funkcjonariusza służby więziennej jest odmienna, gdyż została określona ustawą o Służbie więziennej. Z uwagi na to dopuszczalne prawnie zróżnicowanie sytuacji wnioskodawcy, nie mogą mieć do niego zastosowania przepisy właściwe dla ubezpieczonych w powszechnym systemie. Ustawa o Służbie więziennej, która odmiennie od powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, reguluje sytuację wnioskodawcy, wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego, nie jest nierówna i dyskryminująca. Wręcz przeciwnie ustawa o Służbie więziennej reguluje system zabezpieczenia społecznego funkcjonariuszy służby więziennej korzystniejszej od powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych.

Z kolei z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP – jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 24 czerwca 2015 r., sygn. akt I UK 371/14 - nie da się wyprowadzić konstytucyjnego prawa do konkretnej postaci świadczenia społecznego. Podstawą ewentualnych roszczeń osób ubiegających się o rentę, emeryturę czy inną formę zabezpieczenia społecznego mogą być wyłącznie przepisy ustaw regulujące szczegółowo te kwestie, a nie art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, który upoważnia ustawodawcę do określenia zakresu i form zabezpieczenia społecznego. W przypadku wnioskodawcy taką ustawą jest ustawa o Służbie więziennej i ta ustawa nie pozwala na spełnienie jego roszczeń.

Zawarte w art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji prawo do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby ma zatem charakter względny, gdyż regulowane jest ustawami. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., III UK 5/10, OSNP 2012 nr 3-4, poz. 43).

Sąd Rejonowy pominął, że zgodnie z art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. W przypadku funkcjonariuszy służby więziennej jest nią ustawa o Służbie więziennej.

Sytuację funkcjonariusza, którego stosunek służbowy ustał, a nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty inwalidzkiej reguluje art. 168 ustawy o Służbie więziennej. W myśl tego przepisu od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek za ten okres przewidziane na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423, 432 i 619). Składek podlegają waloryzacji wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 291, 353 i 794). Powyższa ustawa nie reguluje kwestii składek na ubezpieczenie chorobowe, co nie oznacza jej niekompletności.

Ustawa o Służbie więziennej reguluje kompleksowo i w pełni odrębnie prawa funkcjonariuszy Służby więziennej nie tylko w czasie trwania stosunku służby, ale także po jego ustaniu.

I tak, w okresie orzeczonej niezdolności do pracy funkcjonariusz otrzymuje uposażenie, a nie zasiłek chorobowy. Warunkiem zaś otrzymania uposażenia jest wyłącznie pozostawanie w służbie. Uposażenie należy się funkcjonariuszowi za cały okres niezdolności do pracy, a nie wyłącznie za 182 dni jak w systemie powszechnym.

Z kolei sytuacja byłego funkcjonariusza - w ustawie o Służbie więziennej - jest uzależniona od sposobu ustania stosunku służby. Wiąże się to z tym, że funkcjonariusze służby więziennej – po pozytywnym zakończeniu służby

przygotowawczej, która trwa 2 lata – są minowani na stałe (art. 40 ustęp 2 pkt 2 ustawy). Stosunek służby funkcjonariusza w przeciwieństwie do stosunku pracy charakteryzuje się zatem gwarancją zatrudnienia.

Ustanie stosunku służby może nastąpić jedynie w sytuacjach enumeratywnie wymienionych w art. 96 ustawy, który wskazuje przyczyny zwolnienia ze służby oraz w art. 97 ustawy o służbie więziennej, który wskazuje przyczyny wydalenia ze służby. Uprawnienia funkcjonariusza w służbie stałej – a w takiej z uwagi na 7-letni staż pracy – był wnioskodawca - po ustaniu stosunku służby reguluje zaś art. 102 ust 1 ustawy o służbie więziennej. Uprawnienia funkcjonariusza zależą od przyczyny ustania stosunku służby.

Ustawodawca funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby - nie ze swojej winy - bo na podstawie art. 96 ust. 2 pkt 3 i 4 tj. z uwagi na osiągnięcie 30-letniego stażu służby w (...) lub z powodu likwidacji jednostki organizacyjnej lub jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej lub na niższe stanowisko służbowe nie jest możliwe oraz funkcjonariuszowi, którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1 w przypadku ostatecznego orzeczenia przez komisję lekarską całkowitej niezdolności do służby, wypłaca **co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze (...) świadczenie pieniężne w wysokości odpowiadającej uposażeniu zasadniczemu wraz z dodatkami o charakterze stałym, pobieranemu na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym**. Świadczenie to wypłaca się również funkcjonariuszowi w służbie stałej, zwolnionemu na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 2 tj. na podstawie pisemnego zgłoszenia wystąpienia ze służby, w przypadku gdy wypełnia on jednocześnie przesłanki, o których mowa w art. 96 ust. 2 pkt 3 tj. osiągnięcia 30-letniego stażu służby w (...). Funkcjonariuszowi uprawnionemu do świadczenia określonego w ust. 1, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przysługuje prawo wyboru jednego z tych świadczeń (art. 102 ust 2 ustawy o służbie więziennej).

Ponadto w myśl art. 99 ustawy o służbie więziennej Funkcjonariusz w służbie stałej zwolniony ze służby na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 2 albo ust. 2 oraz funkcjonariusz w służbie stałej, którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 97 ust. 1 pkt 1, otrzymuje odprawę w wysokości 3 miesięcznego uposażenia.

Ustawodawca reguluje zatem korzystniej od powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych sytuację byłego funkcjonariusza po ustaniu stosunku służby, z przyczyn od niego niezawinionych. Przyznaje mu bowiem zamiast prawa do zasiłku chorobowego w wysokości 80% wynagrodzenia, 100% uposażenia wraz z wszystkimi stałymi dodatkami i to przez okres nie 182 dni jak w przypadku zasiłku chorobowego, ale przez okres 12 miesięcy, a nadto prawo do odprawy. Dodatkowo prawo do tego uposażenia nie jest uzależnione od niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy zasiłkowej, ale wyłącznie od ustania stosunku służby w sposób niezawiniony przez funkcjonariusza na podstawie art. art. 96 ust. 2 pkt 3 i 4 oraz art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy o służbie więziennej.

Gdyby zatem stosunek służby wnioskodawcy ustał w sposób przez niego niezawiniony, miałby on prawo do rocznego uposażenia po ustaniu stosunku służby oraz odprawy. Tymczasem stosunek służbowy wnioskodawcy – jak wynika ze świadectwa pracy - wygasł na podstawie art. 97 ust 1 pkt 2 ustawy tj. na skutek prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu mu kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby, a zatem w sposób przez niego zawiniony.

W takiej sytuacji trudno znaleźć argumentację, dla której były funkcjonariusz wydalony dyscyplinarnie ze służby, a zatem naruszający porządek prawny, wyłączony przez ustawodawcę z powszechnego ubezpieczenia chorobowego na podstawie art. 6 ust 1 i art. 18 ustawy systemowej, miałby korzystać z tego systemu na równi z osobami ubezpieczonymi i opłacającymi składkę.

Wszak z przepisu art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wynika, iż świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ustawa systemowa wspomina o funkcjonariuszach służby więziennej, w art. 8 ust. 15 pkt 5 ustawy systemowej kwalifikując ich jako osoby pozostające w służbie, jednak w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej nie wymienia

funkcjonariuszy służby więziennej jako podlegających obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu - w przeciwieństwie do innych pełniących służbę, to jest żołnierzy niezawodowych i funkcjonariuszy Służby Celnej.

Z art. 11 ust. 1 ustawy systemowej, zgodnie z którym obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają wyłącznie osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 12 i 23 ustawy systemowej, wynika zatem wprost, że funkcjonariusze służby więziennej nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Funkcjonariuszom służby więziennej zostały przyznane liczne przywileje (prawo do wcześniejszej emerytury, lokalu mieszkalnego, zasiłku na zagospodarowanie, nieograniczonego przebywania na zwolnieniach lekarskich, dodatkowego urlopu), którym to przywilejom towarzyszy nałożenie pewnych ograniczeń i obowiązków. Jednym z takich ograniczeń jest niepodleganie funkcjonariuszy służby więziennej ubezpieczeniom społecznym.

Sytuacja wnioskodawcy, także po zwolnieniu ze służby, jak wyżej uzasadniono, została autonomicznie i kompleksowo uregulowana w ustawie o Służbie więziennej. W związku z powyższym brak jakichkolwiek podstaw prawnych do przyjęcia, że z chwilą zwolnienia ze służby do byłego funkcjonariusza ma zastosowanie ochrona przewidziana w art. 6 ust. 1 i art. 18 ustawy zasiłkowej.

Ustawa o służbie więziennej wyłącza funkcjonariuszy służby więziennej z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, dlatego, że w sposób odmienny, korzystniejszy od systemu pracowniczego, reguluje sytuację funkcjonariuszy służby więziennej.

W tym kontekście sytuacja funkcjonariusza służby więziennej jest odmienna od sytuacji sędziego. Pozostający w służbowym stosunku pracy sędziowie nie są bowiem generalnie, tak jak to ma miejsce w przypadku funkcjonariuszy służby więziennej, wyłączeni z podlegania powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych. Sędziowie nie nabywają jedynie prawa do ustawowo określonych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, które wyłącza pragmatyka służbowa, to jest prawa do emerytury lub renty z tytułu pracy na stanowisku sędziego, albowiem przysługuje im prawo do uposażenia w stanie spoczynku. Ponadto sędziowie nie korzystają z innych tradycyjnie przypisanych do sfery ubezpieczeń społecznych świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, uzyskiwanych w razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn niż choroba, a także z zasiłków z ubezpieczenia społecznego, jednakże w ich miejsce przysługuje im od pracodawcy prawo do wynagrodzenia w wysokości tych świadczeń lub zasiłków. Sędziowie są więc wyłączeni z możliwości uzyskania tylko tych świadczeń wynikających z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, które pod postacią innych, niejako "zamiennych" świadczeń, jak uposażenie w stanie spoczynku lub wynagrodzenie, wypłacanych w miejsce świadczeń uzyskiwanych w razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn niż choroba, określonych w przepisach o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego oraz zasiłków z ubezpieczenia społecznego, gwarantują im pragmatyki służbowe. W rezultacie, wyłączenie możliwości uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego odnosi się tylko do okresu trwania stosunku służbowego. Jeżeli doszło do rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego, okres pełnienia służby sędziowskiej jest traktowany jako okres zatrudnienia w sądzie, czyli jak okres pozostawania w stosunku pracy. Zatem, po rozwiązaniu stosunku służbowego okres pełnienia przez sędziego służby zostaje zrównany z innymi stosunkami zatrudnienia gwarantującymi pełną ochronę ubezpieczeniową. Zważywszy na wskazaną cechę, zdaniem Sądu Najwyższego, pozbawienie byłego sędziego prawa do zasiłku chorobowego w związku z niezdolnością do pracy, trwającą po ustaniu stosunku służbowego, stanowiłoby nieuzasadnioną dyskryminację tej grupy zawodowej, naruszającą konstytucyjną zasadę równego traktowania obywateli (art. 32 ust. 1 Konstytucji) w zakresie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji) (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 września 2014 r., I UZP 1/14, OSNP 2015 nr 2, poz. 23). Powyższe dotyczy także funkcjonariuszy służby celnej, którzy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym.

Sytuacja funkcjonariusza służby więziennej, należącego do służb mundurowych, jest analogiczna do sytuacji policjantów. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 stycznia 2017 roku sygn. akt I IK 121/16 stwierdził, że trudno uznać za trafne powołanie się na naruszenie art. 32 ust. 1 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a w rezultacie przyjęcie, że policjantowi zwolnionemu ze służby przysługuje prawo do zasiłku chorobowego na

podstawie art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Przynależność wnioskodawcy do korzystniejszego zaopatrzenia społecznego, przewidzianego dla policjantów, jak również brak znaczących podobieństw w sferze zabezpieczenia społecznego między policjantami a ubezpieczonymi w powszechnym systemie (inaczej niż w przypadku sędziów i celników), nie daje podstaw do głoszenia, że doszło do nierównego traktowania, czy też dyskryminacji. Autonomiczne akty prawne, wyłączające „funkcjonariuszy” z systemu ubezpieczeń społecznych, oferują im świadczenia, jednak pod warunkiem zachowania podmiotowego statusu. W rezultacie, nie ma wątpliwości, że do osób objętych zaopatrzeniem społecznym nie można stosować przepisów regulujących powszechny system ubezpieczeń społecznych (poza wypadkami wyraźnie wskazanymi).

Zastosowanej przez Sąd Rejonowy wykładani art. 1 ust 1, art. 6 ust 1 i art. 18 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz art. 6 ust 1 i art. 11 ustawy systemowej, nie da się obronić normami konstytucyjnymi wyrażonymi w art. 2, 32 i 67 Konstytucji RP. Zdaniem Sądu Okręgowego sprzeczne z zasadami współżycia społecznego jest przyznanie prawa do zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego funkcjonariuszowi dyscyplinarnie wydalonemu ze służby, którego ustawodawca w ustawie o służbie więziennej sam świadomie tych świadczeń pozbawił. Osoba, która naruszyła warunki służby nie powinna powoływać się na Konstytucję RP, gdyż jej art. 83 nakłada na każdego obowiązek przestrzegania prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.